

BELEIDSPLAN ARBITRAGE

HOCKEYCLUB
MONTEOORT

Beleidsplan Arbitrage Hockeyclub Montfoort

1. Inleiding
2. Uitgangspunten
  - 2.1 Uitgangspunten Hockeyclub Montfoort
  - 2.2 KNHB
3. Opleiding
  - 3.1 Inventarisatie
    - 3.1.1 Huidige CS-kaarthouders en bondsscheidsrechters
    - 3.1.2 Senioren en junioren die CS-kaart moeten halen
    - 3.1.3 Eerste jaars B-jeugd
  - 3.2 Begeleiding
  - 3.3 Briefing scheidsrechters aan begin seizoen
  - 3.4 Spelregelkennislijn
  - 3.5 Arbitragevolgsysteem clubscheidsrechters
4. Opzet fluitschema's
  - 4.1 Indeling scheidsrechters
  - 4.2 Aanwijzing scheidsrechters veld- en zaalcompetitie
    - 4.2.1 Aanwijzing zaterdag
    - 4.2.2 Aanwijzing zondag
  - 4.3. Registratie
5. Sancties
  - 5.1 Het niet hebben van een geldige kaart
  - 5.2 No-show op zaterdag en zondag
6. Communicatie
  - 6.1 Communicatie aanwijzing

Bijlage 1 Handleiding begeleiders van beginnende scheidsrechters

Bijlage 2 Formulier Arbitragevolgsysteem scheidsrechters

Beleidsplan Arbitrage Hockeyclub Montfoort

1. Inleiding

De KNHB heeft alle clubs de verplichting opgelegd een VAP (VerenigingsArbitrage-Plan) op te stellen. Hierbij wordt van alle leden verwacht, dat zij minimaal een spelregelcursus hebben gevolgd.

Het idee van de KNHB is om het fluiten van jongs af aan te integreren in de hockeyopleiding. Hierdoor is het fluiten van wedstrijden, net als het trainen en het spelen van wedstrijden, een wezenlijk onderdeel van het lidmaatschap van HCM. De Spelregelkennislijn vraagt meer begeleiding van beginnende scheidsrechters. Hiervoor zijn dus ervaren mensen nodig, die bereid zijn jeugdige leden hierbij te begeleiden. Dit zal met de trainerscoördinator worden vormgegeven..

De scheidsrechterscommissie kan met behulp van dit plan, het fluiten van wedstrijden waarborgen binnen onze vereniging.

Immers zonder scheidsrechters geen wedstrijden!

2. Uitgangspunten

Fluiten moet weer zó leuk worden dat het niet meer als een verplichting wordt ervaren maar als een vanzelfsprekend onderdeel van het spel en het lidmaatschap van de vereniging.

- De wedstrijden moeten begeleid worden door arbiters die passen bij het niveau van het spel van het betrokken team.
- Een structurele aanpak moet leiden tot continuïteit in het scheidsrechtersbestand.
- De vereniging moet kunnen voldoen aan de verplichtingen die zij op het terrein van de arbitrage heeft naar de KNHB.

2.1 Uitgangspunten Hockeyclub Montfoort

De volgende beleidsdoelstellingen voor de Arbitragecommissie (hierna te noemen AC) zijn geformuleerd:

- Kwalitatieve en kwantitatieve bewaking arbitrage.
- Kwalitatieve en kwantitatieve bewaking van het opleidingstraject, inclusief begeleiding.
- Alle actieve leden vanaf de B-jeugd dienen voor het einde van ieder seizoen in het bezit van een CS-kaart te zijn.
- Fluiten een positief imago geven.
- Het enthousiasmeren van oud hockeyers om te gaan arbitreren.

De Arbitragecommissie wordt door het bestuur in staat gesteld om haar werkzaamheden volgens de in het beleidsplan gestelde voorwaarden uit te voeren.

In het beleidsplan is ook het sanctiebeleid beschreven bij een “no show”.

De sancties worden jaarlijks bepaald door het Bestuur. In geval van “ no show” legt de AC de daarvoor bepaalde sanctie op.

2.2 KNHB

Uitgangspunt is geweest het Masterplan Arbitrage KNHB 2006-2011.

3. Opleiding

Achter bij de bar en in de scheidsrechterskamer ligt een lijst met de kaartnummers van de actieve scheidsrechters van Hockeyclub Montfoort.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Huidige CS-kaarthouders en bondsscheidsrechters

De sinds 1994 uitgereikte kaarten en kaarten met een verloopdatum van ná 1994, zijn voor het leven geldig.

Er is een totaal overzicht van alle CS-kaarthouders en (ex)bondsscheidsrechters binnen de club.

3.1.2 Senioren en junioren die CS-kaart moeten halen

Voor de senioren en junioren die nog geen kaart hebben en een CS-kaart moeten halen, zal er jaarlijks door de AC een scheidsrechters cursus aangeboden worden.

3.1.3 Eerste jaars B-jeugd

Alle eerste jaars B worden jaarlijks uitgenodigd om de scheidsrechters cursus te volgen. Zij hebben de verplichting dat zij de CS-kaart dienen te halen voor het eind van het lopende seizoen.

De B-jeugd zal vervolgens begeleid worden om met plezier te fluiten.

Met ingang van het seizoen 2012-2013 worden de scheidsrechters cursussen online aangeboden. Het is de bedoeling dat de cursist binnen vier weken de opleiding via internet volgt. De voortgang van de cursist wordt door de AC gemonitord. Het examen wordt na de online cursus op de club afgelegd.

3.2 Begeleiding

Voor een scheidsrechter is erkenning en waardering, naast het zelf plezier hebben in arbitrage, de belangrijkste motiverende factor. Voor het plezier hebben, zijn vooral de eerste wedstrijden van groot belang. Daarom wordt er extra aandacht aan de begeleiding besteedt in deze fase, met als doel de scheidsrechters enthousiast te maken voor het arbitreren voor een langere periode. De AC begeleidt op de zaterdagen vanaf de zijlijn zowel de aanstaande scheidsrechters als de al wat langer geslaagde scheidsrechters.

In de praktijk betekent dit dat de begeleider:

- aandacht voor de scheidsrechter heeft
- de scheidsrechter op zijn gemak stelt
- wil en kan luisteren naar de ervaringen van de scheidsrechter
- problemen van de scheidsrechter hanteerbaar kan maken
- de wedstrijd na afloop samen met de scheidsrechter evalueert

Nieuwe scheidsrechters worden de eerste wedstrijden uitsluitend ingedeeld met ervaren fluiters, bij wedstrijden van 'eenvoudig' niveau.

In bijlage 1 vind men de Handleiding voor begeleiders van beginnende scheidsrechters.

3.3 Briefing scheidsrechters aan begin seizoen

De AC zorgt aan het begin van een seizoen voor:

- de briefing van de scheidsrechters.
- de volgende cursussen:
  - 6-tal spelregelcursus;
  - 8-tal spelregelcursus;
  - Indien nodig zaalhockeycursus; en
  - Opleiding B-jeugd (zie paragraaf 3.1.3).

Voor scheidsrechters met meer ambitie bestaat de mogelijkheid om op te gaan voor de CS-pluskaart. Dit is een extra arbitragecursus, begeleid door leercoaches van de Hockeybond.

De opleiding duurt een half tot een heel seizoen en bestaat uit een theoretisch en een praktijkgedeelte, waarvoor ook examens worden afgelegd.

3.4 Het Hockey Bewijs

De opleiding tot het Hockey Bewijs is een doorlopend programma dat start in de E-jeugd en afgesloten wordt in de B-jeugd met een examen voor clubscheidsrechter. De rode draad door deze opleiding wordt gevormd door "De Spelregelkennislijn".

Jeugdleden worden op deze wijze vertrouwd gemaakt met de regels en het zelf (vanaf de C-jeugd) fluiten van wedstrijdjes. Een van de doelen van de spelregelkennislijn is een toename van het aantal jeugdige scheidsrechters dat zonder angst gaat fluiten. De spelregelkennislijn draagt daarnaast ook bij aan de imagoverbetering van de arbitrage in brede zin.

Het programma Hockey Bewijs bestaat uit:

1. De Spelregelkennislijn
  - a. Spel en – gedragsregels voor mini-hockey (voor de E6 en D8-jeugd).
  - b. Op weg naar het Hockey Diploma (voor de D-jeugd).
  - c. Fluiten(d) door de C-jeugd.
2. Cursus clubscheidsrechter voor de B-jeugd (zie hoofdstuk 3).

Door al deze jeugdcategoryën heen wordt binnen projecten aandacht besteed aan spelregelkennis, maar ook aan normen en waarden. Hierbij wordt enerzijds ingespeeld op de behoefte bij de jeugd om zoveel mogelijk met hockey bezig te zijn en anderzijds is er de noodzaak om onder alle jeugd de normen en regels van het hockeyen onder de aandacht te brengen.

E-jeugd (6- en 8-tal hockey) 'Spel- en gedragsregels voor mini-hockey'

Voor het spelen van wedstrijdjes 6 tegen 6, of 8 tegen 8 is het belangrijk dat de E6- en D8 jeugd op de hoogte is van de spel- en gedragsregels. Deze regels moeten ze kennen om samen met hun teamgenoten en tegenstanders plezier te beleven aan het hockey. Ze moeten weten wat wel en wat niet mag tijdens het spel. Dan wordt het geen rommeltje op het veld.

Verder is het van belang om te weten hoe iemand zich moet gedragen in en om het veld. Om dit te leren is er een boekje met duidelijke tekeningen, waarin duidelijk staat aangegeven waarop moet worden gelet. Als de regels niet worden gesnapt, dan moet er om uitleg aan de trainer, coach of spelbegeleider kunnen worden gevraagd. De afsluiting voor de E6-jeugd is samen met andere teamgenoten het halen van het mini-hockeybewijs in het voorjaar na afloop van de wedstrijden. Eerst zullen alle 8-tallen de spelregels uitgelegd krijgen (bij overgang van 6-tal naar 8-tal), vervolgens de 6-tallen. De spelregel instructie wordt voor de 6- en 8-tallen in 1-2 uur gegeven, voor of na een training.

D-jeugd (elftalhockey) 'Op weg naar het hockeydiploma'

Het spelen van wedstrijden op een heel veld, betekent dat je te maken krijgt met twee scheidsrechters. Hun taak is ervoor te zorgen dat de wedstrijden volgens de regels verlopen. Kennis van regels, maar ook het op de hoogte zijn van de tekens die de scheidsrechter maakt na het constateren van een overtreding, is dus erg belangrijk

Hockey moet leuk blijven, zowel binnen als buiten het veld. Sportief gedrag hoort bij hockey. Met behulp van het werkboek 'Op weg naar het hockeydiploma' en een leuke poster zijn de leidraad voor de spelregelcursus, die 3x1uur duurt, voor of na een training. Na het volgen van deze cursus krijgen ze een "hockeydiploma". Het hockeydiploma wordt georganiseerd in het najaar.

*Deze praktijksituatie is nog niet gerealiseerd.

C-jeugd 'Fluiten(d) door de C-jeugd'

Het leren fluiten van wedstrijden kan worden geoefend tijdens trainingen. Bij HC Montfoort laten we de C-jeugd de F-jes en E-tjes fluiten. Iedereen zal een aantal keren in het seizoen fluiten. De eerste 2 wedstrijden worden door 2 fluiters (samen meer zekerheid) gefloten.

De C-jeugd moet het zonder 'bewijs' of 'diploma' stellen. Zij volgen de cursus, die uit 3x1 uur spelregelkennis bestaat en afgesloten wordt met een 30-tal "examenvragen".

Deze cursus is verplicht!

In deze cursus wordt ook aandacht besteed aan het "fluiten" van de mini's. Geleerd wordt, hoe te fluiten begeleiden bij de 3- en 6-tallen. Als ze 2de jaars C zijn, moeten ze de 8-tallen gaan fluiten. Belangrijk is de begeleiding tijdens de eerste wedstrijden .

Er wordt tijdens de complete Spelregelkennislijn gebruik gemaakt van boekjes, posters, diploma's, etc. Deze worden bij de KNHB besteld. HC Montfoort stelt deze pakketten ter beschikking aan de jeugdleden.

De Spelregelkennislijn is een goede investering om de goede normen en uitstekende sfeer binnen de hockeywereld te behouden en een solide basis te leggen voor de spelregelkennis. Die basis is van groot belang. In de eerste plaats omdat de B-jeugd de scheidsrechtercursus moet volgen (of als men 14 jaar is), die na het spelregelexamen moet leiden tot het halen van een scheidsrechterkaart en in de tweede plaats voor het verkrijgen van het hockeybewijs. Het hockeybewijs houdt hockey technische vaardigheid, spelregelkennis en gevoel voor normen en waarden in. Zonder hockeybewijs mag er (in de - nabije - toekomst) niet worden gespeeld!

3.5. Arbitragevolgsysteem clubscheidsrechters

De scheidsrechterbegeleiders beoordelen de jonge scheidsrechters via een arbitragevolgsysteem. Het daarbij behorend beoordelingsformulier (bijlage2) wordt in het arbitragevolgsysteem op de computer ingevoerd. Dit alles helpt om de juiste scheidsrechters op de juiste wedstrijden te plaatsen. (bijlage 1)

4. Opzet fluitschema's

4.1 Indeling scheidsrechters

Alle scheidsrechters worden beoordeeld op hun bekwaamheid.

Bij de aanwijzing gaat niet alleen om het plannen van twee scheidsrechters, maar ook dat de arbitrage van die kwaliteit is, passend bij de wedstrijd. Dit laatste vloeit voort uit het arbitragevolgsysteem.

Ervaren begeleiders uit de AC geven aan op welke niveaus de scheidsrechters kunnen worden ingedeeld middels een begeleidingsformulier. Zie bijlage 1.

In bijlage 2 is een handleiding opgenomen voor de begeleiders van de beginnende clubscheidsrechters.

De niveaus zijn binnen Montfoort ingedeeld op de volgende manier:

- (Ex) bondscheidsrechters
- Niveau 2: Dames, Heren, MA, MB
- Niveau 3: A-lijn, B-lijn, hogere MC-teams, JC, JD-lijn
- Niveau 4: D-lijn en lagere MC-teams
- Niveau 5: Beginners, 6-/8-tallen.

4.2 Aanwijzing scheidsrechters veld- en zaalcompetitie

Doelstelling van de AC met betrekking tot de aanwijzing is:

"De juiste scheidsrechter, op de juiste plaats, op de juiste tijd, op de juiste wedstrijd".

De scheidsrechters worden aan het begin van elke speelronde, te weten voorcompetitie en reguliere competitie, aan de voor hun niveau geschikte wedstrijden toegewezen.

Zodra de wedstrijden bekend zijn, wordt een rooster gemaakt door de AC. Dat rooster wordt aan de scheidsrechters toegezonden met de wedstrijden en data dat ze moeten fluiten.

De data dat een scheidsrechter moet fluiten, zijn ook te vinden op de site van de club achter hun eigen inloggegevens. De week voorafgaand aan zijn/haar te fluiten wedstrijd krijgt de scheidsrechter nog een herinneringsmail.

Ditzelfde geldt voor de zaal- en de midwintercompetitie. Ook die roosters worden zo snel mogelijk na het bekend worden van de speelschema's door de AC bekend gemaakt en aan de betreffende scheidsrechters toegezonden, zodat iedere scheidsrechter tijdig op de hoogte is wanneer hij of zij moet fluiten.

De AC probeert rekening te houden met de wensen van de scheidsrechters, maar kan daar niet altijd aan tegemoet komen.

4.2.1 Aanwijzing zaterdag

Voor elke wedstrijd worden twee scheidsrechters aangewezen.

Voor de 6- en 8-tallen worden spelers zonder kaart uit de B-teams opgesteld, samen met een meer ervaren kaarthouder.

Vanaf de D11-tallen worden de scheidsrechters naar niveau toegewezen, waarbij op de wedstrijden van de JA en MA scheidsrechters uit de senioren zullen worden ingeroosterd of eventueel ervaren en tot fluiten bereidwillige ouders die in het bezit zijn van een CS-kaart.

Per team wordt per teamlid het aantal fluitbeurten bijgehouden, zodat er een evenredige verdeling ontstaat van het aantal te fluiten/gefloten wedstrijden.

Iedere jeugdscheidsrechter dient indien nodig zelf te zorgen voor vervanging en dit door te geven aan het commissielid, verantwoordelijk voor de aanwijzing.

Indien een lid zich onttrekt aan zijn/haar verplichtingen wat betreft de arbitrage/vervanging, dan zal een sanctie worden opgelegd. Zie paragraaf 5.

4.2.2 Aanwijzing zondag

Op zondag fluiten de herenteams elkaars wedstrijden en eventueel wedstrijden van de damesteams. Dit is wel afhankelijk van de aanvangstijden van hun eigen wedstrijden. Lukt dat niet dan wordt teruggevallen op onze reservescheidsrechters.

Ook de damesteams fluiten elkaars wedstrijden, waarbij wel rekening wordt gehouden met het fluitniveau van de dames. Degenen die nog niet in staat zijn seniorenwedstrijden te fluiten, fluiten zaterdagwedstrijden.

Indien een lid zich onttrekt aan zijn/haar verplichtingen wat betreft de arbitrage, dan zal een sanctie worden opgelegd. Zie paragraaf 5.

4.3. Registratie

Teneinde een goed beeld te krijgen van alle gefloten wedstrijden zullen deze centraal door de AC geregistreerd worden en wordt nagegaan of ook daadwerkelijk alle scheidsrechters hun fluitbeurt hebben vervuld.

5. Sancties

Bij aanvaarding van het lidmaatschap van Hockeyclub Montfoort heeft ieder lid zich gecommitteerd om de scheidsrechtercursus te volgen en wedstrijden te fluiten. Dit betekent ook dat de vereniging de verplichting op zich genomen heeft een opleiding te verzorgen.

5.1 Het niet hebben van een geldige kaart

Elke speler en speelster van 16 jaar en ouder is verplicht een scheidsrechterkaart te hebben. Daarom wordt hij of zij maximaal twee keer in de gelegenheid gesteld om op kosten van de vereniging het CS-examen af te leggen.

Indien hij of zij na die tweede keer nog niet voor het examen is geslaagd of heeft aangegeven de scheidsrechterkaart niet te willen halen geldt de volgende sanctie:
de speler of speelster wordt geschorst voor het spelen van zijn of haar wedstrijden totdat de scheidsrechterkaart is behaald.

5.2 No-show op zaterdag en zondag

Een no-show is het niet verschijnen tijdens of het niet zorgen voor adequate vervanging voor een arbitrageverplichting.

Bij de eerste no-show:

De betrokken arbiter moet zich op de eerstvolgende zaterdag verplicht melden op de club om van 09.00 tot 12.00 uur standby te zijn. Hij wordt daartoe uitgenodigd door de AC.

Bij de tweede no-show:

Verschijnt de arbiter niet voor zijn opgelegde standbybeurt, dan wordt hij terstond door de AC geschorst voor zijn eerste eigen thuiswedstrijd.

Eventuele door de KNHB opgelegde boetes met betrekking tot de no-show worden op de scheidsrechter verhaald.

6. Communicatie

We willen een goede sfeer creëren rond het fluiten. “De kwaliteit van het fluiten bij Montfoort is goed. Als scheidsrechter voel je je gewaardeerd.”

Het bestuur en de direct uitvoerenden van het beleid van de Hockeyclub Montfoort (trainers, coaches, scheidsrechters, ouders/vrijwilligers) dienen zich positief op te stellen ten aanzien van de arbitrage, zij hebben een voorbeeldfunctie hoe de club met arbitrage om wenst te gaan. Arbitrage dient dan ook een vast agendapunt te zijn van elke vergadering van de Commissie Hockeyzaken.

6.1 Communicatie aanwijzing

Het wedstrijdschema op de website vermeldt de aangewezen scheidsrechters. Elke scheidsrechter krijgt de week voorafgaand aan zijn te fluiten wedstrijd een herinneringsmail.

6.2 Website

Er staat een apart kopje Arbitrage op de website waarop praktische tips en informatie vermeld worden door de Arbitragecommissie.

Daarop worden vermeld:

- het reglement van de arbitrage;
- spelregels;
- het sanctiebeleid;
- spelregelwijzigingen;
- spelregelquiz;
- de-beslissing-van-de-week;

Bijlage 1

Handleiding voor begeleiders van beginnende clubscheidsrechters

Voorwoord

Deze handleiding is bestemd als hulpmiddel voor begeleiders bij het leerproces van de beginnende scheidsrechters.

Met deze handleiding beoogt de KNHB extra aandacht te besteden aan scheidsrechters die na het behalen van de kaart hun eerste wedstrijden moeten fluiten.

Om te voorkomen dat er steeds hij/zij in de tekst komt te staan, is gekozen voor de mannelijke vorm; natuurlijk geldt de inhoud voor meisjes als jongens en voor dames en heren.

Inleiding

Scheidsrechterscursus gevolgd, kaart gehaald, maar dan? Krijgt de beginnende scheidsrechter vervolgens begeleiding of moet hij alles alleen uitzoeken? Heel veel verenigingen zorgen goed voor hun nieuwe scheidsrechters, maar hoe kun je als vereniging de begeleiding het beste regelen? Wat kan je doen? Waarom een vereniging het doet is duidelijk, toch?

In deze handleiding wordt duidelijk wat het belang is van het begeleiden en vooral hoe je als vereniging dit kunt opzetten en uitvoeren. Ga je per individu begeleiden, hoe ziet de feedback er uit. Maar ook, waar moet een begeleider op letten en hoe kun je het beste te werk gaan. Wat is het doel van begeleiding bij beginnende scheidsrechters? Hoe kan een vereniging zelf bijdragen aan het verhogen van de kwaliteit van de arbitrage? Hoe kun je helpen om met z'n allen te gaan voor meer kwaliteit en meer plezier bij spelers én scheidsrechters?

Wie fluit hoort erbij, wie begeleid wordt nog veel meer!

Afdeling Arbitrage/ maart 2007

Hoofdstuk 1.

Doel van de begeleiding

Bij het begeleiden gaat het er om de beginnende scheidsrechter over mogelijke 'fluitangst' heen te helpen. Daarnaast is het doel om hem enthousiast te maken voor het fluiten en hem als scheidsrechter voor de toekomst te behouden.

Het primaire doel is dus niet om een topscheidsrechter van hem te maken. Dat kan altijd nog in een later stadium als hij heeft bewezen talentvol te zijn.

Primair staat hierbij de beginnende scheidsrechter te helpen bij het leren fluiten, zijn minder sterke punten te verbeteren en zijn sterke punten verder te ontwikkelen. Bedoeling is om de scheidsrechter meer zelfvertrouwen te geven waardoor hij ook meer plezier krijgt in het fluiten. Vanzelfsprekend zal hierdoor zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de arbitrage verbeteren, waardoor verenigingen een groter arsenaal scheidsrechters krijgen om wekelijks uit te kiezen.

Een secundaire doelstelling van begeleiding is het verkrijgen van een meer uniforme werkwijze van begeleiders alsmede het verkrijgen van inzicht in het niveau van de scheidsrechters. Dit laatste kan ook de aanwijzing van scheidsrechters vergemakkelijken ("de juiste scheidsrechter, op de juiste wedstrijd"). Met name het beoordelingsformulier (zie bijlage) is hiervoor geschikt .

Taken van de begeleider

De beginnende scheidsrechter vanaf de zijlijn begeleiden en na afloop van de wedstrijd zijn sterke kanten en verbeterpunten bespreken.

Het verdient daarom aanbeveling dat de begeleider:

- een ervaren clubscheidsrechter of bondscheidsrechter is;
- aandacht voor de scheidsrechter heeft;
- de scheidsrechter op zijn gemak stelt;
- wil en kan luisteren naar de ervaringen van de scheidsrechter;
- begeleiding (coaching, beter maken) boven beoordeling stelt.

Kortom, voor alle begeleiders is sociale vaardigheid een belangrijke eis, naast kennis van zaken. Een begeleider moet in de schoenen van een beginnende clubscheidsrechter kunnen staan en niet vanuit zijn eigen belevingswereld de wedstrijd bekijken. Motiverend begeleiden is zeer belangrijk. Daarnaast zouden begeleiders ook op de hoogte moeten zijn van de zaken die in de cursus besproken zijn, zodat daar zeker in het begin op ingespeeld kan worden.

Naast bovengenoemde punten, is voor het samenstellen van een groep begeleiders van belang dat zij met name op de zaterdagochtend beschikbaar zijn. Dit omdat de wedstrijden van de D-jeugd (jongens en meisjes) en C-jeugd (meisjes) de meest geschikte wedstrijden zijn voor de eerste stappen op het pad van de arbitrage.

In hoofdstuk 3 en 4 worden de hierboven genoemde taken nader uitgewerkt in meer concrete activiteiten.

Hoofdstuk 2

De meest gestelde vragen:

1. Welke wedstrijden zijn geschikt voor begeleiding van beginnende scheidsrechters en voor hoeveel wedstrijden is begeleiding gewenst?

Nieuwe scheidsrechters worden bij de eerste wedstrijden opgesteld met ervaren scheidsrechters en bij wedstrijden van 'eenvoudig' niveau. Zij worden begeleid door een ervaren club- of bondscheidsrechter. Met "eenvoudig" niveau wordt bedoeld D-jeugd, lagere meisjes C en voor volwassenen ook lagere B teams. Zowel competitie- en oefenwedstrijden komen hiervoor in aanmerking.

Daarnaast is het voor goed zelfvertrouwen van de scheidsrechter gewenst hem minimaal twee wedstrijden onder begeleiding te laten fluiten.

2. Wie is verantwoordelijk voor de begeleiding en hoe pak je dit het beste aan?

De organisatie van de begeleiding berust bij de arbitragecommissie.

Tip: benader een aantal begeleiders persoonlijk of plaats een stukje over begeleiding op de website/clubkrantje.

3. Hoeveel begeleiders heb je nodig? Begeleidingscommissie?

Voor de begeleiding van clubscheidsrechters is het samenstellen van een groepje begeleiders aan te raden. Afhankelijk van de grootte van jouw vereniging zul je meer of minder begeleiders in deze groep moeten hebben. Heb je meerdere begeleiders in de groep, dan is de tijdsinvestering voor de afzonderlijke begeleiders minder groot.

Voorbeeld. Een vereniging heeft 10 C- en D-elftallen. Hiervan spelen er gemiddeld 5 per weekend thuis. Per wedstrijd heb je één begeleider nodig, maar deze zou twee duels na elkaar kunnen begeleiden. Je hebt dan dus minimaal drie begeleiders per weekend nodig. Gemiddeld willen de begeleiders bijvoorbeeld één keer in de twee weken begeleiden. Dat betekent dus minimaal zes begeleiders.

De begeleider bekijkt dus twee wedstrijden achter elkaar. De nabespreking van de eerste wedstrijd kan daardoor wel eens lastig worden. In overleg met het wedstrijdsecretariaat kan dan getracht worden het schema iets te rekken, zodat er tussen de wedstrijden meer tijd zit. Je kunt echter ook uitgaan van meer begeleiders die één wedstrijd per keer begeleiden.

Hoofdstuk 3

Taken begeleider nader uitgewerkt in meer concrete activiteiten

- I) Voor de wedstrijd
- II) Tijdens de wedstrijd
- III) Tijdens de rust
- IV) Na de wedstrijd

I) Voor de wedstrijd

Onduidelijkheden en problemen kunnen voorkomen worden als de coaches vooraf geïnformeerd worden over de begeleiding. Deze coaches en eventueel ook ouders zullen dan begrijpen dat hulp en medewerking noodzakelijk is. Bovendien zijn beginnende scheidsrechters onzeker en dus vatbaar voor indrukken en invloeden, zowel positieve als negatieve. De begeleider heeft dus een verantwoordelijke taak. Het uitgangspunt voor de begeleider moet zijn de scheidsrechter zelfvertrouwen te geven.

De volgende punten zijn daarom van belang:

- Spreek 20 tot 25 min. voor de wedstrijd met de scheidsrechter af.
- Geef in een voorgesprek de beginnende scheidsrechters niet teveel ineens mee. Durven fluiten en positionering zijn in eerste instantie de belangrijkste punten. Tip: laat de ene scheidsrechter even hard blazen voor het bijeenroepen van de aanvoerders voor de toss en laat de ander het beginsignaal geven.
- Vraag de beginnende scheidsrechter waar hij onzeker over is; vaak wil hij nog wat regels doornemen.
- Belangrijkste eerste aanwijzing is: hard blazen en duidelijk aanwijzen.
- Meldt coaches dat je beginnende scheidsrechters begeleid.
- Vertel nadrukkelijk dat je er niet staat om al dan niet vermeende verkeerde beslissingen te corrigeren maar om algemene aanwijzingen te geven.
- Vertel ook dat je wel ingrijpt als coaches, spelers of publiek het te bont maken tegenover de beginnende scheidsrechters.

II Tijdens de wedstrijd

- Kijk vanaf de zijlijn met de scheidsrechter mee en coach alleen als het op essentiële punten fout gaat of als de scheidsrechter je vragend aankijkt. Dus niet constant aanwijzingen geven, maar noteer de belangrijkste punten om na de wedstrijd te bespreken.

NB) Sommige verenigingen zijn gestart met het begeleiden via headsets. Dit mag uitsluitend toegepast worden indien de tegenpartij op de hoogte is gebracht van de bedoeling van deze headsets en dat de coach van de tegenpartij de mogelijkheid wordt geboden om mee te luisteren naar hetgeen wordt gezegd.

Voordeel van deze vorm van begeleiding is dat beide scheidsrechters op het veld afzonderlijk in een wedstrijd begeleid kunnen worden. Maar ook hier geldt: geef uitsluitend positieve adviezen, zoals

“goed gezien, uitstekend opgelost, of harder fluiten, voor het spel uitlopen, zorg dat je eerder in de cirkel bent”. Maar geef ook weer niet te veel aanwijzingen want dat leidt alleen maar af.

III) Tijdens de rust

- Laat de scheidsrechter even “uitrazen”.
- Kom terug op één of twee punten die je in het begin hebt aangegeven.
- Wees positief en coachend!!!)

IV) Na de wedstrijd

- Neem na de wedstrijd behoorlijk de tijd voor de evaluatie. Haal een concreet voorbeeld uit de wedstrijd en vraag wat de belevenis daarbij was.
- Blijf positief, prijs eerst wat goed is en geef daarna instructies wat beter kan. Praat dus niet over zwakke punten, maar punten die nog verbeterd kunnen worden.
- Vul het beoordelingsformulier (zie bijlage) in en geef dit aan de scheidsrechter. Het is ook belangrijk om te oordelen of verdere begeleiding noodzakelijk is. Doe dit samen met de scheidsrechter en geef dit aan de begeleidingscommissie/ scheidsrechtercommissaris door.

Hoofdstuk 4

Beoordelingsformulier

Als leidraad voor bovengenoemde punten kun je een beoordelingsformulier gebruiken. Dit formulier bevat de belangrijkste aspecten van de arbitrage voor de beginnende scheidsrechter.

- 1) fluiten
- 2) positionering
- 3) signalering en waarneming
- 4) samenwerking collega scheidsrechter

1) Fluiten

De fluit is het belangrijkste communicatiemiddel. Laat daarom de scheidsrechter hard en gedecideerd fluiten. Iedereen maakt fouten maar die worden geaccepteerd als hij duidelijk fluit en duidelijk wijst met een arm. Bij de zwaarste straf (voordeel), mag uiteraard niet worden gefloten, maar moet wel het voordeel worden aangeven.

2) Positionering

Hockeystick loop. M.a.w. langs de lijn oplopen tot 23-m van de collega scheidsrechter, maar daarnaast ook tijdig naar de cirkel lopen om rustig in de buurt van het doel de aanval waar te nemen. Wanneer acties zich in de cirkel afspelen, kan de scheidsrechter het beste in de buurt van het doel gaan staan. (NB: veel beginnende scheidsrechters ‘durven’ niet tot in de cirkel te lopen; coach hen daarbij.)

3) Signalering en waarneming

- Aanwijzen van beslissingen: met één arm alleen de richting aangeven (rechts voor de aanval, links voor de verdediging)
- Alleen richting aangeven als de collega scheidsrechter “daarom vraagt”. Nooit samen, gelijktijdig wijzen en/of fluiten. Mocht dit laatste zich per ongeluk toch voordoen dan fluit de scheidsrechter op wiens helft de overtreding heeft plaatsgevonden opnieuw en geeft hij de richting aan (de middenlijn beslist). De andere scheidsrechter laat op dat moment onmiddellijk zijn arm zakken.

4) Samenwerking collega scheidsrechter

- Door houding en uitstraling kunnen scheidsrechters laten zien dat zij een team zijn.
- Scheidsrechters moeten elkaar zoveel mogelijk steunen (daarom juiste positionering belangrijk)
- Het raadplegen van de collega scheidsrechter heeft alleen zin als hij het gezien kan hebben.

Bijlage 2

Formulier Arbitragevolgsysteem scheidsrechters

AVS Evaluatieformulier begeleiding clubscheidsrechter					AVS Evaluatieformulier begeleiding clubscheidsrechter				
Naam scheidsrechter					Naam scheidsrechter				
Wedstrijd					Wedstrijd				
Datum					Datum				
Naam begeleider					Naam begeleider				
Technisch	e verbeterere	Voldoende	Goed	Waarde	Technisch	e verbeterere	Voldoende	Goed	Waarde
Fluitgebruik				0	Fluitgebruik				0
Signalering				0	Signalering				0
Positionering				0	Positionering				0
			Totaal	0				Totaal	0
Spelregels	e verbeterere	Voldoende	Goed	Waarde	Spelregels	e verbeterere	Voldoende	Goed	Waarde
Toepassing regels				0	Toepassing regels				0
Herkennen				0	Herkennen				0
Afspraken				0	Afspraken				0
			Totaal	0				Totaal	0
Controle	e verbeterere	Voldoende	Goed	Waarde	Controle	e verbeterere	Voldoende	Goed	Waarde
Gezag				0	Gezag				0
Communicatie collega'spelers				0	Communicatie collega'spelers				0
Kaartgebruik				0	Kaartgebruik				0
			Totaal	0				Totaal	0
Totale waardering				0	Totale waardering				0
Motivatie	e verbeterere	Voldoende	Goed	Waarde	Motivatie	e verbeterere	Voldoende	Goed	Waarde
Enthousiasme				0	Enthousiasme				0
Oppakken tips & tops				0	Oppakken tips & tops				0
			Totaal	0				Totaal	0
Advies volgende begeleiding	wel nodig				Advies volgende begeleiding	wel nodig			
	niet nodig					niet nodig			
Advies voor AC	handhaven				Advies voor AC	handhaven			
	niveau hoger					niveau hoger			
	niveau lager					niveau lager			
Te verbeteren: 0									
Voldoende: 0,5									
Goed: 1									